

UNIVERSITATEA DIN
BUCUREȘTI
VIRTUTE ET SAPIENTIA

Etică și Integritate în sistemul educațional pre-universitar

Toni Gibea

Centrul de Cercetare în Etică Aplicată

Universitatea din București

Activitate desfășurată în cadrul proiectului CNFIS-FDI-2020- 0516 „ Pentru un parcurs educațional formativ”

Plan de lucru

De ce avem nevoie de etică și integritate în mediul educațional?

- Provocările de natură etică pe care le întâlnim în școală
- Etică, religie și legalitate
- Aspectele etice ale legii Protecției Datelor cu Caracter Personal (GDPR)
- Stakeholders și shareholders
- Plagiatul, dreptul de autor și onestitatea academică
- Integrarea excelenței în școli

Instrumente instituționale pentru promovarea eticii și integrității școlare

- Cadrul legal privind etica în școli
- Codul de etică al școlii
- Comisia de etică a școlii
- Dezvoltarea unui climat etic incluziv
- Activitățile membrilor Comisiei de etică
- Rute etice în școală
- Avertizori de integritate
- Training-ul de etică
- Exemple de bune practici
- Reguli de etichetă

Provocări, dileme, aplicații

- Interacțiunea profesorilor cu elevii
- Interacțiunea elevilor cu personalul administrativ al școlii
- Relațiile dintre profesori și părinți
- Interacțiunile dintre profesori
- Așteptări vs. realitate
- Gestionarea efortului și a timpului

De ce avem nevoie de etică
și integritate în mediul
educațional?

Provocările de natură etică pe care le întâlnim în școală

Discreditarea importanței unor materii?

Nerespectarea orarului?

Lipsa de conformitate cu regulile școlii?

Limbajul neadecvat?

Nerespectarea programului de muncă?

Lipsa aplicării unor sancțiuni?

Lipsa de respect

Etică, religie și legalitate

- În religie și în legi putem să identificăm o serie de aspecte care țin de etică, dar putem să reducem etica la religie sau la legalitate?
- În etică putem să discutăm despre o serie de aspecte legale, cum ar fi, de exemplu, drepturile de autor.
- Mai mult, uneori anumite aspecte sunt discutate de către eticieni chiar înainte ca acestea să fie reglementate prin legi sau proceduri (vezi cazul Regulamentului Datelor cu Caracter Personal).

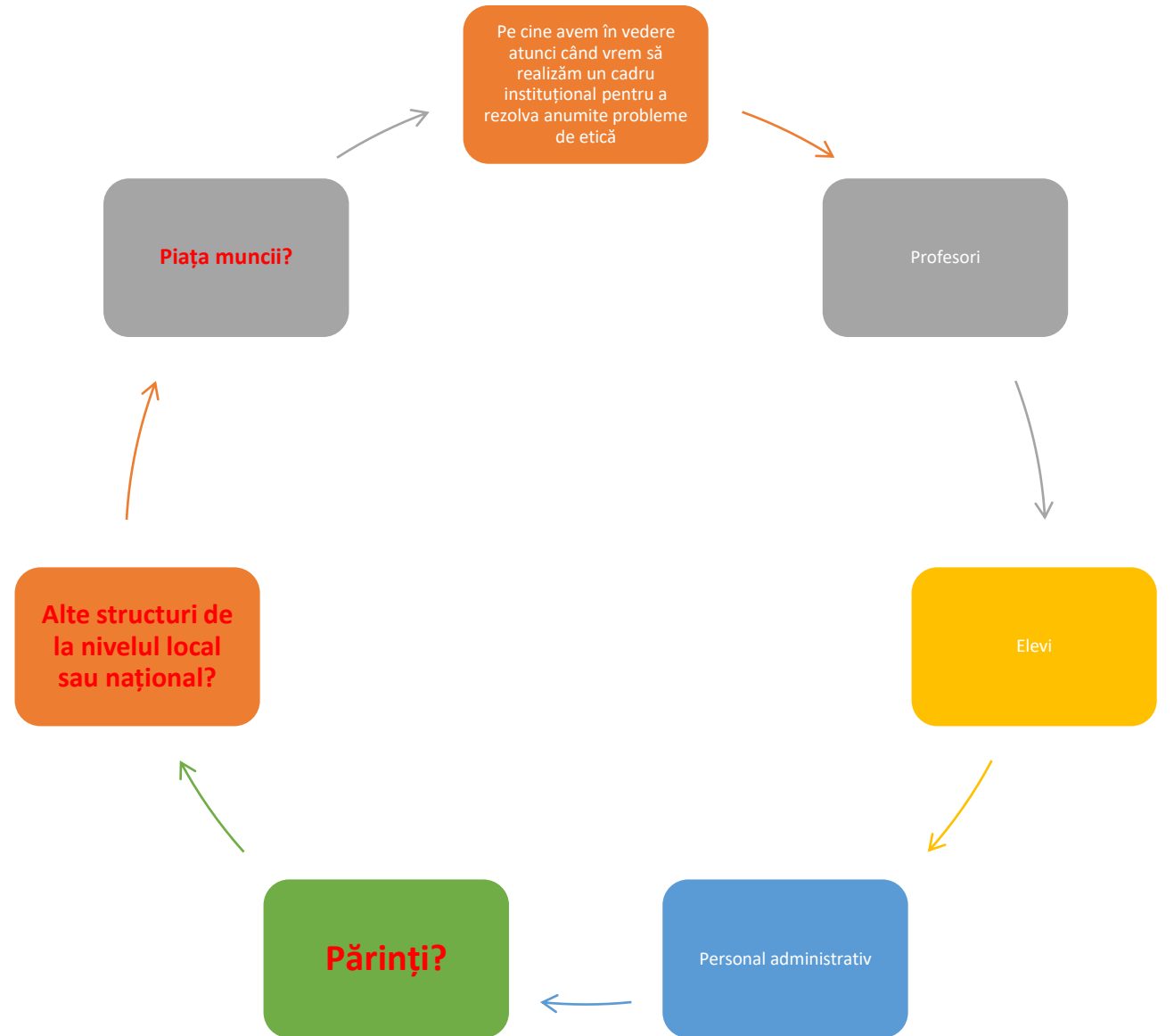

Aspectele etice ale legii Protecției Datelor cu Caracter Personal (GDPR)

- „Prezentul regulament (GDPR) urmărește să contribuie la realizarea unui spațiu de **libertate, securitate și justiție** și a unei uniuni economice, la progresul economic și social, la consolidarea și convergența economiilor în cadrul pieței interne și la **bunăstarea persoanelor fizice.**”
- „Tehnologia a transformat deopotrivă economia și viața socială și ar trebui să faciliteze în continuare **libera circulație a datelor cu caracter personal** în cadrul Uniunii și transferul către țări terțe și organizații internaționale, asigurând, totodată, **un nivel ridicat de protecție a datelor cu caracter personal.**”

Stakeholders și shareholders

Plagiatul, dreptul de autor și onestitatea academică

În ce context vorbim despre plagiat și regulile de citare?

Plagiat	Încălcarea dreptului de autor	
	Da, Da	Nu, Da
	Da, Nu	Nu, Nu

Integrarea excelenței în școli

Ce ne dorim de la Școală?

Ce înțelegem prin „exceelență”? Ar trebui să ne rezumăm doar la obținerea unor rezultate foarte bune la examenul de Bacalaureat?

Cum putem să măsurăm excelența în școală și ce legătură are ea cu etica?

Instrumente instituționale pentru promovarea eticii și integrității școlare

Cadrul legal privind etica în școli

Legea educației naționale nr. 1/2011

Art. 98. -

(1) Consiliul profesoral al unității de învățământ este format din totalitatea cadrelor didactice din unitatea școlară cu personalitate juridică, este prezidat de către director și se întrunește lunar sau ori de câte ori este nevoie, la propunerea directorului sau la solicitarea a minimum o treime dintre membrii personalului didactic.

(2) Atribuțiile consiliului profesoral sunt următoarele:

a) gestionează și asigură calitatea actului didactic;

b) stabilește Codul de etică profesională și monitorizează aplicarea acestuia;

...

Codul de etică al școlii (1/5)

Codul-cadru de etică al personalului didactic din învățământul preuniversitar din 30.08.2018

<https://lege5.ro/Gratuit/gmydinztgiya/codul-cadru-de-etica-al-personalului-didactic-din-invatamantul-preuniversitar-din-30082018>

Capitolul 1 Dispoziții generale

Art. 1. -

(1) Prezentul cod-cadru de etică (denumit în continuare cod) este elaborat în baza art. 10 și 16 din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului național de etică din învățământul preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.550/2011.

(2) Codul este aplicabil personalului didactic din sistemul național de învățământ preuniversitar de stat, particular și confesional, responsabil cu instruirea și educația, care, în conformitate cu prevederile art. 88 alin. (2) - (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, îndeplinește funcția de personal didactic de predare, personal didactic auxiliar, personal didactic de conducere, de îndrumare și de control și personal didactic asociat în cadrul unităților și instituțiilor de învățământ preuniversitar de stat, particular și confesional, în inspectoratele școlare și unitățile conexe ale acestora, denumit în continuare personal didactic, și care are obligația, datorită morală și profesională de a cunoaște, de a respecta și de a aplica prevederile prezentului cod.

Art. 2. -

Codul instituie un ansamblu de valori, principii și norme de conduită menite să contribuie la coeziunea instituțională și a grupurilor de persoane implicate în activitatea educațională, prin formarea și menținerea unui climat bazat pe cooperare și competiție după reguli corecte.

Art. 3. -

Respectarea prevederilor prezentului cod reprezintă o garanție a creșterii calității și prestigiului învățământului preuniversitar, scop posibil de atins prin intermediul următoarelor obiective:

- a) menținerea unui grad înalt de profesionalism în exercitarea atribuțiilor personalului didactic;
- b) creșterea calitativă a relațiilor dintre părțile implicate în actul educațional;
- c) eliminarea practicilor inadecvate și imorale ce pot apărea în mediul educațional preuniversitar;
- d) creșterea gradului de coeziune a personalului implicat în activitatea educațională;
- e) facilitarea promovării și manifestării unor valori și principii aplicabile în mediul școlar preuniversitar, inserabile și în spațiul social;
- f) sensibilizarea opiniei publice în direcția susținerii valorilor educației.

Codul de etică al școlii (2/5)

CAPITOLUL II

Valori, principii și norme de conduită

Art. 4. -

Personalul didactic trebuie să își desfășoare activitatea profesională în conformitate cu următoarele valori și principii:

- a) imparțialitate și obiectivitate;
- b) independență și libertate profesională;
- c) responsabilitate morală, socială și profesională;
- d) integritate morală și profesională;
- e) confidențialitate și respect pentru sfera vieții private;
- f) primatul interesului public;
- g) respectarea și promovarea interesului superior al beneficiarului direct al educației;
- h) respectarea legislației generale și a celei specifice domeniului;
- i) respectarea autonomiei personale;
- j) onestitate și corectitudine;
- k) atitudine decentă și echilibrată;
- l) toleranță;
- m) autoexigență în exercitarea profesiei;
- n) interes și responsabilitate în raport cu propria formare profesională, în creșterea calității activității didactice și a prestigiului unității și instituției de învățământ preuniversitar, precum și a specialității, domeniului în care își desfășoară activitatea;
- o) implicare în procesul de perfecționare a caracterului democratic al societății.

Codul de etică al școlii (3/5)

Art. 5

În relațiile cu beneficiarii direcți ai educației, personalul didactic are obligația de a cunoaște, de a respecta și de a aplica norme de conduită prin care se asigură:

a) ocrotirea sănătății fizice, psihice și morale a beneficiarilor direcți ai educației prin:

(i) supravegherea atât pe parcursul activităților desfășurate în unitatea de învățământ, cât și în cadrul celor organizate de unitatea de învățământ în afara acesteia;

(ii) interzicerea agresiunilor verbale, fizice și a tratamentelor umilitoare asupra beneficiarilor direcți ai educației;

(iii) protecția fiecărui beneficiar direct al educației, prin sesizarea oricărei forme de violență verbală sau fizică exercitate asupra acestuia, a oricărei forme de discriminare, abuz, neglijență sau de exploatare a acestuia, în conformitate cu prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

(iv) combaterea oricăror forme de abuz;

(v) interzicerea hărțuirii sexuale și a relațiilor sexuale cu beneficiarii direcți ai educației;

b) interzicerea oricăror activități care generează corupție:

(i) fraudarea examenelor;

(ii) solicitarea, acceptarea sau colectarea de către personalul didactic a unor sume de bani, cadouri sau prestarea anumitor servicii, în vederea obținerii de către beneficiarii direcți ai educației de tratament preferențial ori sub amenințarea unor sancțiuni, de orice natură ar fi acestea;

(iii) favoritismul;

(iv) meditațiile contra cost cu beneficiarii direcți ai educației de la formațiunile de studiu la care este încadrat;

c) asigurarea egalității de șanse și promovarea principiilor educației incluzive;

d) respectarea demnității și recunoașterea meritului personal al fiecărui beneficiar direct al educației.

Codul de etică al școlii (4/5)

Art. 6. -

În relațiile cu părinții și cu reprezentanții legali ai beneficiarilor direcți ai educației, personalul didactic respectă și aplică norme de conduită prin care se asigură:

- a) stabilirea unei relații de încredere mutuală și de comunicare;
- b) respectarea confidențialității informațiilor, a datelor furnizate și a dreptului la viață privată și de familie;
- c) neacceptarea primirii de bunuri materiale sau sume de bani pentru serviciile educaționale oferite, în condițiile art. 5 lit. b) pct. (ii);
- d) recomandarea de auxiliare curriculare sau materiale didactice, cu precădere a celor deschise și gratuite, fără a impune achiziționarea celor contra cost.

Art. 7. -

(1) Relațiile colegiale ale personalului didactic se bazează pe respect, onestitate, solidaritate, cooperare, corectitudine, toleranță, sprijin reciproc, confidențialitate, competiție loială.

(2) În activitatea profesională, personalul didactic evită practicarea oricărei forme de discriminare și denigrare în relațiile cu ceilalți colegi și acționează pentru combaterea fraudei intelectuale, inclusiv a plagiatului.

Art. 8. -

Personalul didactic care îndeplinește funcții de conducere, de îndrumare și de control sau care este membru în consiliul de administrație al unității de învățământ sau al inspectoratului școlar respectă și norme de conduită managerială prin care se asigură:

- a) promovarea standardelor profesionale și morale specifice;
- b) aplicarea obiectivă a reglementărilor legale și a normelor etice;
- c) evaluarea obiectivă conform atribuțiilor, responsabilităților și sarcinilor de serviciu din fișa postului;
- d) prevenirea oricărei forme de constrângere sau abuz din perspectiva funcției deținute;
- e) prevenirea oricărei forme de hărțuire, discriminare a personalului didactic și a beneficiarilor direcți ai educației.

Codul de etică al școlii (5/5)

Art. 9. -

În exercitarea activităților specifice (școlare și extrașcolare), personalului didactic îi este interzis:

- a) să folosească baza materială din spațiile de învățământ în vederea obținerii de beneficii materiale personale directe sau indirecte;
- b) să folosească, să producă sau să distribuie materiale pornografice scrise, audio ori vizuale;
- c) să organizeze activități care pun în pericol siguranța și securitatea beneficiarilor direcți ai educației sau a altor persoane aflate în incinta unității sau a instituției de învățământ;
- d) să consume alcool și substanțe interzise, cu excepția celor recomandate medical;
- e) să permită și să încurajeze consumul de alcool și de substanțe interzise de către beneficiarii direcți ai educației, cu excepția celor recomandate medical;
- f) să organizeze și să practice pariuri și jocuri de noroc.

Art. 10. -

În relațiile cu alte unități și instituții de învățământ, precum și cu instituțiile și reprezentanții comunității locale, personalul didactic respectă și aplică norme de conduită prin care:

- a) asigură sprijin în scopul furnizării unor servicii educaționale de calitate;
- b) manifestă responsabilitate și transparență în furnizarea de informații către instituțiile de stat în protejarea drepturilor beneficiarului direct al educației, atunci când interesul și nevoia de protecție a acestuia impun acest lucru.

Comisia de etică a școlii

Consiliul profesoral are atribuția de a stabili și monitoriza aplicarea Codului de Etică.

Câte atribuții are Consiliul Profesoral în școală?

Are sens să existe o Comisie de etică pentru a se ocupa exclusiv de etică și de cod?

Consilierul de integritate ar trebui să lucreze în cadrul unei astfel de comisii?

Dezvoltarea unui climat etic incluziv

Primary
ETHICS

ETHICS EDUCATION FOR CHILDREN

THINK • REASON • DISCUSS

ABOUT ETHICS CLASSES • CONTACT US • VOLUNTEER • SUPPORT • DONATE • ABOUT PRIMARY ETHICS • NEWS • SU

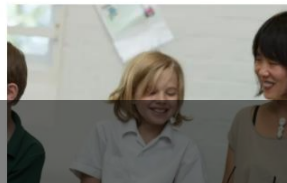
- INFO FOR SCHOOLS -

- PRIMARY ETHICS BITES -

- BE AN ETHICS TEACH

<https://primaryethics.com.au/>

English Español Français

Education

Who We Are What We Do Take Action News Contact

EDUCATION GET TRAINED KNOWLEDGE CENTER DONATE LTLT10YEARS 2019 ANNUAL REPORT

promoting values and ethics
for children worldwide.

<https://arigatouinternational.org/en/>

Activitățile membrilor Comisiei de etică în UB

Capitolul IV. Competența și atribuțiile Comisiei

Art. 17 Activitatea Comisiei de etică privește comunitatea universitară așa cum este aceasta definită de Cartă, cuprinzând studenții, personalul didactic și de cercetare, personalul didactic și de cercetare, titulari și pensionați, absolvenții Universității din București, membrii comunității universitare care au primit această calitate prin decizie a Senatului, dar și personalul didactic auxiliar și nedidactic al Universității

Art. 18 Faptele care intră în competența Comisiei sunt cele prevăzute de Codul de etică al Universității din București din 2011, adoptat în conformitate cu prevederile Cartei Universității din București din 2016, ale Legii educației naționale nr. 1/2011 și ale Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetare științifică, dezvoltare tehnică și inovare. Ele privesc integritatea și etica academice.

Art. 19 (1) Etica și integritatea academice sunt definite de actele normative prevăzute la art. 18. (2) Constituie încălcări ale conduitei academice: a) injuria, ofensa, calomnia, ca abateri de la manifestarea spiritului critic (produse în spațiul public, offline și online, verbal sau în scris), comise cu privire la un membru al comunității

...

Art. 20 (1) Comisia propune sancțiuni numai în cazurile în care faptele invocate în sesizare pot fi dovedite și încadrate neechivoc drept fapte ce contravin prevederilor legale, prevederilor Cartei, ale Codului al acesteia și ale art. 19 al prezentului Regulament. În acest sens, hotărârile Comisiei trebuie să cuprindă precizarea explicită a prevederilor respective încălcate de persoana vizată. (2) Hotărârile și propunerea sancțiunilor sunt transmise Rectorului după obținerea avizului Direcției juridice a Universității.

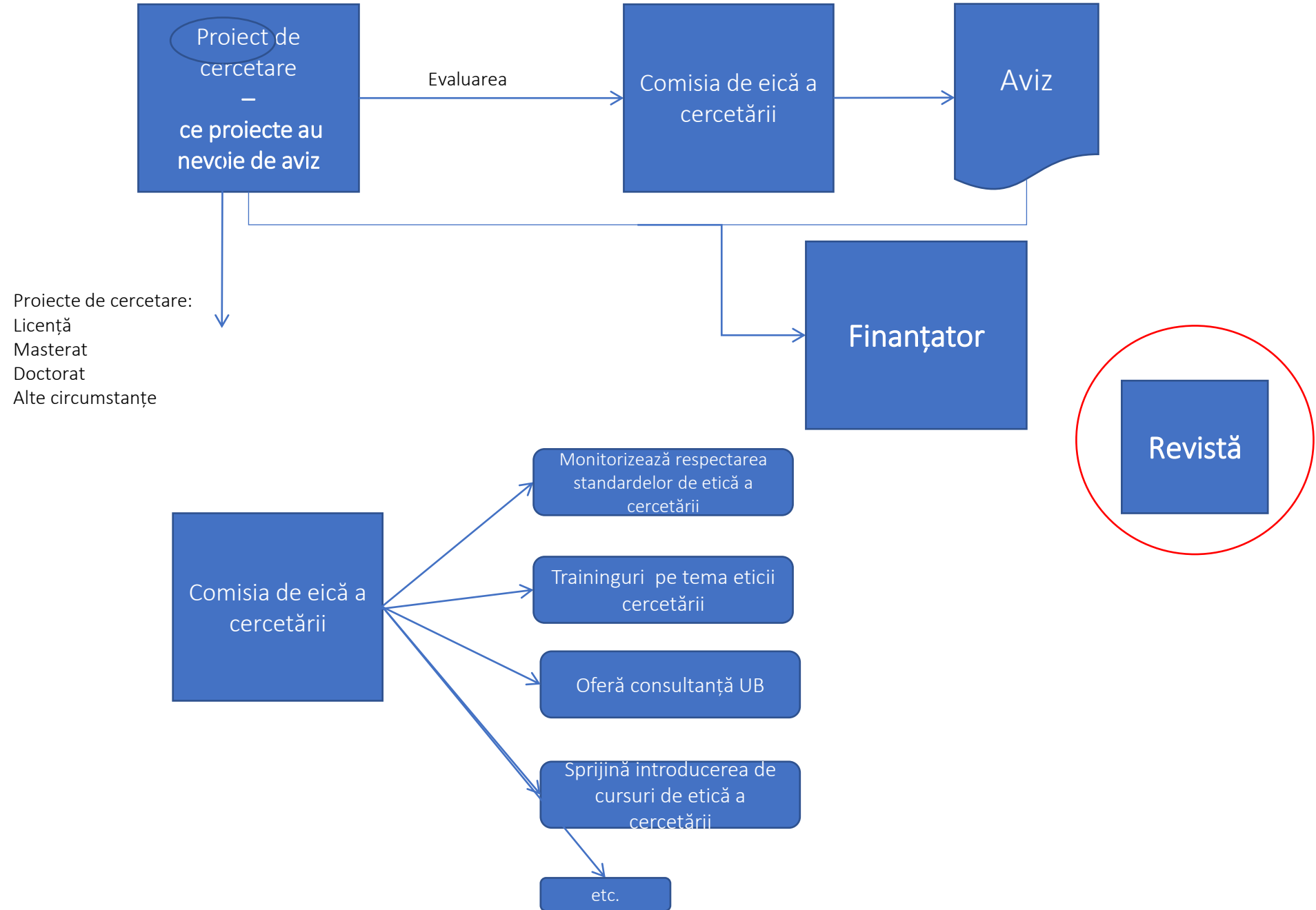
...

Art. 22 Lucrările Comisiei se desfășoară pe baza respectării prezumției de nevinovăție, a principiilor imparțialității și respectului față de toate persoanele implicate, indiferent de statutul lor în cadrul comunității universitare.

Art. 23 Hotărârile Comisiei pot fi contestate în termen de 5 zile de la comunicare. Contestația se înregistrează la registratura Universității, în atenția Comisiei de etică. Președintele Comisiei desemnează un vicepreședinte al Comisiei în vederea analizei și soluționării contestației. Comisia aprobă soluționarea contestației și comunică răspunsul în 30 de zile de la primirea contestației.

Rute etice în școală și avertizorii de integritate

Cazul Comisiei de Etică a Cercetării

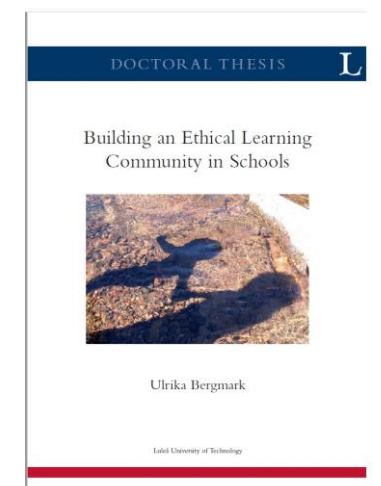
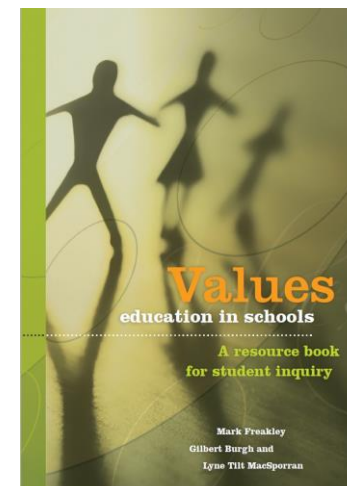
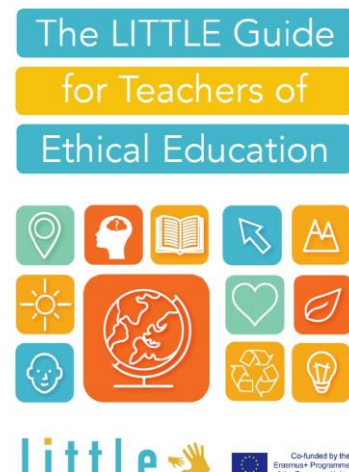
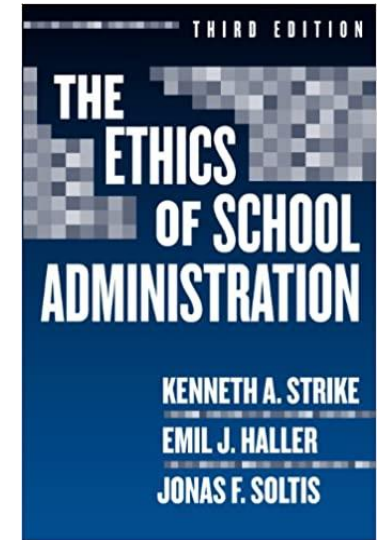
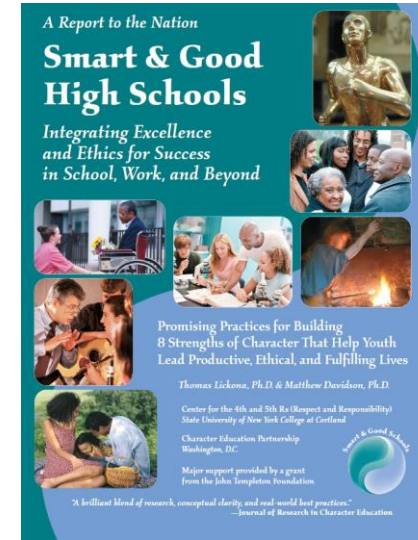
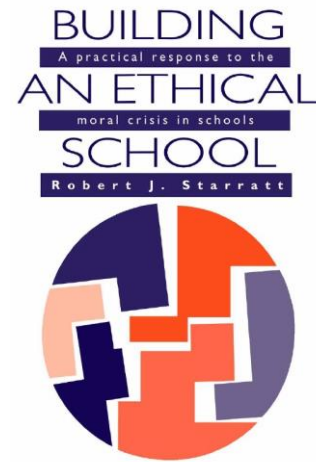
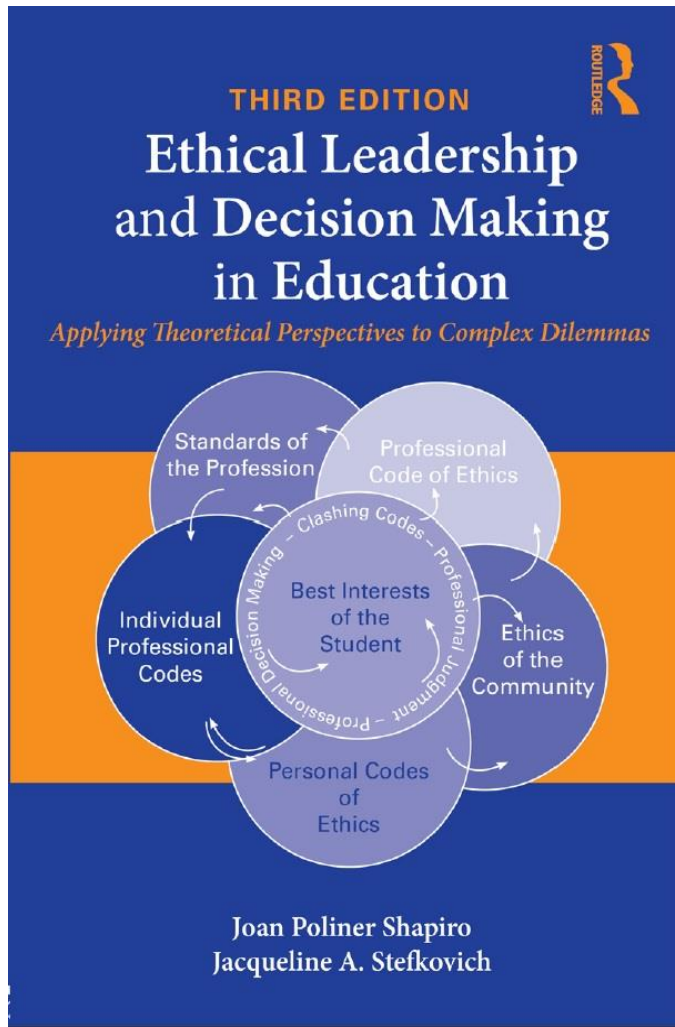
Training-ul de etică

- Să ai niște probleme de etică bine stabilite.
- Să identifici metodele prin intermediul cărora vrei să abordezi problemele respective

Exemplu de auto-training pe integritate în cercetare

(<https://ori.hhs.gov/the-lab>)

Exemple de bune practici

Reguli de etichetă

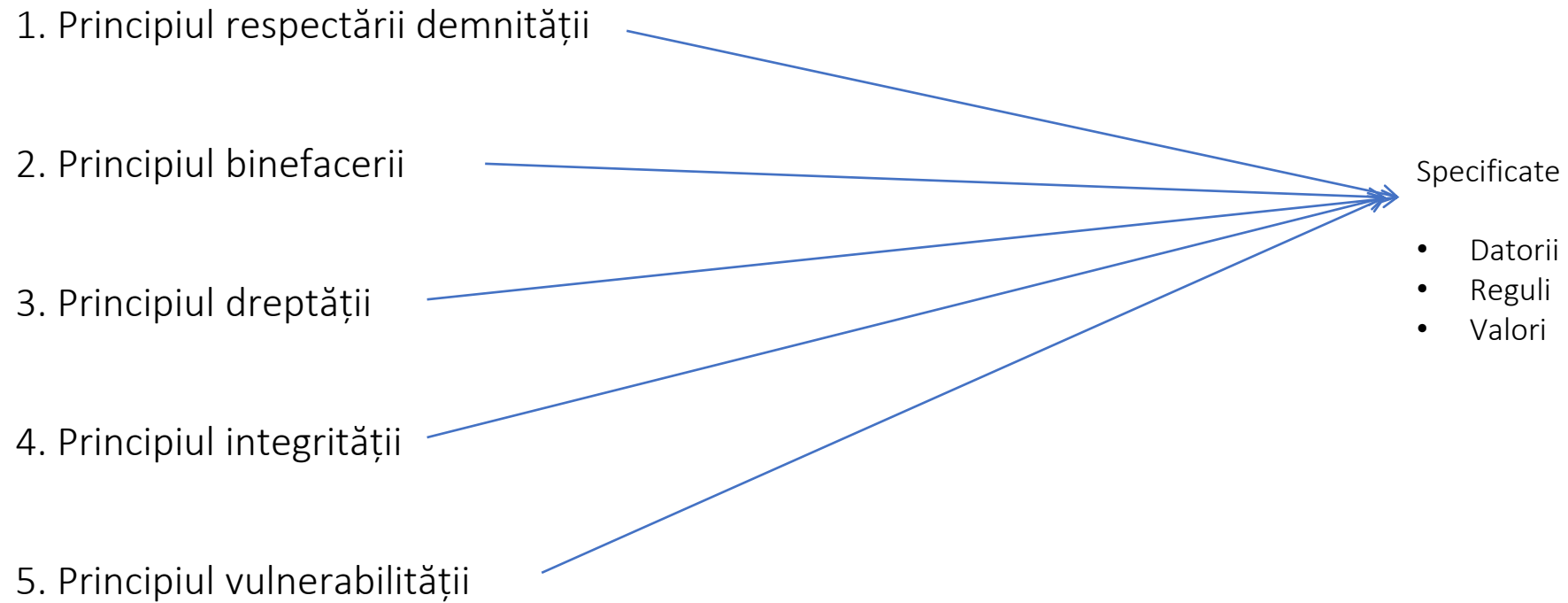
- Regulile de etichetă sunt niște convenții stabilite de către școli
- Ele pot să varieze de la o școală la alta

Regulile de etică sunt diferite de cele de etichetă

„Este interzis să plagiezi.” nu este o convenție pe care instituțiile de învățământ sunt libere să o accepte sau nu. Culoarea uniformei, de exemplu, este o convenție, iar fiecare școală este liberă să decidă, chiar dacă nu există o decizie unanim acceptată.

Provocări, dileme și aplicații

Cum putem să aplicăm toate aceste principii, datorii, valori și reguli?

DOUGLAS J. SIMPSON
DONAL M. SACKEN

Ethical Dilemmas in Schools

Collaborative Inquiry,
Decision-Making, and Action

Cât de mult ne ajută cadrul normativ
despre care am discutat în a soluționa
anumite probleme practice sau
dileme?

Interacțiunea profesorilor cu elevii

Un profesor exigent și serios este în mod necesar și apreciat de către elevi?

Încercați să răspundeți la următoarea provocare:

Elevii apreciază că doriți să le oferiți un exemplu foarte bun și că încercați să îi convingeți să își asume o serie de valori morale, dar vă aduc o serie de contraargumente din societate. În politică nu câștigă întotdeauna cei onești și capabili. Pentru a obține funcții bine plătite trebuie să cunoști persoanele potrivite și așa mai departe.

Interacțiunea elevilor cu personalul administrativ al școlii

Elevii reproșează că personalul administrativ nu îi ajută să își rezolve anumite probleme.

Încercați să vă puneți în locul elevilor care nu înțeleg ce au de făcut, ulterior faceți același lucru și încercați să vă puneți în locul personalului administrativ. Dumneavoastră, în calitate de profesori, cum vedeți această tensiune dintre elevi și personal administrativ?

Există o tensiune și între profesori și personalul administrativ?

Ar trebui ca un cod de etică să vizeze și aceste interacțiuni?

Relațiile dintre profesori și părinți

Ați primit telefoane de la părinți după ora 8 sau 10 seara?

Cum sunteți abordați/tratați de către părinți?

Ați întâlnit mentalitatea de tip „client – vânzător” în interacțiunile cu părinții?

Credeți că un cod de etică ar trebui să îi vizeze și pe părinți?

În ce măsură fac ei parte din comunitatea unei școli?

Interacțiunile dintre profesori

- Ce fel de probleme putem să identificăm în acest caz?
- Ar trebui aplicate sancțiuni? Dacă da, de ce tip?
- Credeți că probleme de acest tip ar trebui discutate în cadrul unui consiliu de față cu reprezentanții elevilor?
- Tensiunile dintre profesori îi pot viza și pe elevi?

Așteptări vs. realitate

Gestionarea efortului și a timpului

Activitățile care vizează etica și integritatea în școli

- Cursuri
- Training-uri
- Realizarea unei infrastructuri de etică și integritate în școli
- Implementarea unor proceduri pentru sancționarea abaterilor

etc.

Toate aceste lucruri ar trebui să le faceți dumneavoastră în plus. Cât timp aveți la dispoziție? Aveți resursele și cunoștințele necesare pentru a face toate aceste lucruri?

Ce soluții avem?

UNIVERSITATEA DIN
BUCUREȘTI
— VIRTUTE ET SAPIENTIA

Activitate desfășurată în cadrul proiectului CNFIS-FDI-2020- 0516 „**Pentru un parcurs educațional formativ**”

Toni Gibea
toni.gibea@unibuc.ro